

Afdelingen for videregående
uddannelser og internationalt
samarbejde

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

**Den danske regerings høringssvar på EU-Kommissionens grøn-
bog: "Migration og mobilitet: Udfordringer og muligheder for ud-
dannelsessystemerne i EU."**

25. februar 2009
Sags nr.:
163.97C.121

Kommissionen fremlagde 3. juli 2008 en grøn bog om migration og mobilitet med fokus på udfordringer og muligheder for uddannelsessystemerne i EU. Kommissionen mener, at uddannelsessystemerne står over for en stor udfordring i form af, at et stort antal skolebørn med indvandrerbaggrund er i en svag socioøkonomisk position.

Det er endvidere Kommissionens opfattelse, at der foreligger klar og utvetydig dokumentation for, at mange indvandrerbørns uddannelsesmæssige resultater er ringere end blandt jævnaldrende fra værtslandet. Kommissionen fastslår, at ansvaret for at fastlægge uddannelsespolitikker til stadighed helt klart påhviler medlemsstaterne.

Kommissionen har derfor iværksat en høring af de berørte parter. Høringen fokuserer på de politiske udfordringer og løsninger, på EU's rolle og på fremtiden for direktiv 77/486/EØF.

Undervisningsministeriet har foretaget en høring af EU-specialudvalget for uddannelse m.v. og har modtaget høringssvar fra en række organisationer. Høringssvarene er indgået i ministeriets videre arbejde med at besvare Kommissionens henvendelse.

Regeringen finder, at en fuld udnyttelse af det potentiale, som indvandre-re repræsenterer både økonomisk og socialt, sker ved at uddannelserne særligt rustes til at tage hånd om udfordringen med at undervise elever, der både har indvandrerbaggrund og en svag socioøkonomisk baggrund.

Der nævnes i grønbogen en række forhold, som i forskellige undersøgelser er blevet nævnt som relevante for tilrettelæggelsen af en effektiv undervisning af indvandrerbørn, særligt børn med en svag socioøkonomisk baggrund.

Regeringen er generelt enig i overvejelsernes relevans. Dog henledes opmærksomheden på, at der ikke er forskningsmæssigt belæg for at anta-

ge, at en indsats, der er baseret på egentlig modersmålsundervisning eller tosproget undervisning (hvor der undervises på typiske indvandrermodersmål i den almindelige undervisning), er mere effektiv i forhold til uddannelsesmæssig succes end en indsats, som er baseret på en tidlig indsats og solid støtte i undervisningssproget i opholdslandet.

Uddannelse er et nationalt kompetenceområde, og det er vigtigt, at denne entydighed i placeringen af ansvaret hos medlemsstaterne ikke ændres. Dog er undervisning af tosprogede et område, som er relativt nyt for de fleste medlemsstater, og de enkelte landes viden om og erfaringer med de mest effektive strategier til at løfte udfordringen er derfor som oftest begrænset.

Det vil derfor være frugtbart, hvis Kommissionen kan påtage sig en opgave i forbindelse med indsamling og formidling på tværs af landene af information og erfaringer på god praksis. Vidensindsamlingen og vidensformidlingen bør her tage højde for de meget forskellige indvandrergrupper, som findes i de europæiske lande.

I den forbindelse er det ønskeligt med et tæt samarbejde med andre internationale organisationer, der gennemfører komparative undersøgelser og indsamler data på området, først og fremmest OECD.

Som eksempler på dansk ”god praksis” kan nævnes fremrykning af nu obligatorisk sprogstimulering for alle tosprogede småbørn med behov herfor fra 3 års alderen. Endvidere er der i tråd med grønbogen bl.a. gennemført følgende initiativer over for tosprogede børn i grundskolen med henblik på at styrke elever med indvandrerbaggrunds faglighed:

- Sprogscreeningsmateriale for tosprogede småbørn og børn/elever. Formålet med materialet er at afdække de tosprogede børns behov for sprogstimulering og støtte i dansk som andetsprog. Materialet er vejledende og stilles til rådighed for kommunerne (materialet for skolestartere færdiggjort i 2007).
- Styrket dansk som andetsprog for elever med indvandrerbaggrund i folkeskolen, herunder udvidet adgang til at henvise elever med indvandrerbaggrund til andre skoler end distriktsskolen (lovændringer gennemført i 2005).
- Udgivelse af en publikation om organisering af folkeskolens undervisning af elever med indvandrerbaggrund. Vejledningen forklarer bestemmelserne om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog og giver inspiration til tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen (offentliggjort marts 2007).
- It-baserede test i dansk som andetsprog på 5. og 7. klassetrin. Materialet, som er under udarbejdelse, stilles til rådighed for kommunerne (stilles til rådighed i skoleåret 2008/2009).
- Reform af pædagog- og læreruddannelsen, som bl.a. vil sikre, at nyuddannede pædagoger og lærere har viden om sprogstimulering og undervisning af elever med indvandrerbaggrund (lovændringer gennemført i 2006).

Endvidere har Undervisningsministeriet sammen med Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration etableret en Tosprogs-task force i grundskolen samt en udvidet Task Force på erhvervsuddannelserne. Task force enhederne skal vejlede og hjælpe kommuner og skoler samt erhvervsskoler mv. med at formulere og udmønte målrettede handleplaner for undervisning af nydanske børn og unge, herunder bl.a. aktiv inddragelse af andetsprogs-pædagogik i fagene, mentorordninger, lektie-hjælpsordninger, fokus på strategisk ledelse og kompetenceudvikling af lærere mv. samt vidensdeling om god praksis.

Styrkelse af fagligheden i undervisningen af elever med indvandrerbaggrund ses her som en vigtig parameter i indsatsen med at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse, som er et af regeringens mål på området.

Forældrene indtager også en central rolle for elevers udvikling og læringsproces. Erfaringer viser dog, at nydanske forældre ikke i samme grad som danske forældre deltager i skole-hjemsamarbejdet, og at mange skoler føler, at de ikke har den tilstrækkelige viden til at løfte opgaven. Integrationsministeriet har således i samarbejde med Undervisningsministeriet og Velfærdsministeriet iværksat et initiativ, der skal styrke forældreinddragelsen blandt nydanske forældre i grundskolen.

For så vidt angår de videregående uddannelser og den forskningsmæssige indsats på området peger høringssvarene på et udtalt ønske om fortsat i videst muligt omfang at inddrage den omfattende europæiske forskning, der allerede findes om unge med anden etnisk baggrund i uddannelsessystemet. Endvidere på, at det for at kunne komme ind på og gennemføre en universitetsuddannelse er afgørende, at de unge har gode faglige og sociale kompetencer fra tidligere uddannelsestrin.

Det kræver en langsigtet indsats i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne, hvor der især bør fokuseres på at sikre, at unge med indvandrerbaggrund opnår de sproglige kompetencer, der er nødvendige for at kunne videreuddanne sig. En sådan sammenhængende indsats igennem hele uddannelsessystemet er nødvendig for at nå regeringens mål for 2015, nemlig at 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse og 50 % en videregående uddannelse.

Endelig understreger høringen også nødvendigheden af at fokusere på lærerens uddannelse og færdigheder i at undervise børn af indvandrerforældre, herunder etablering af relevante og tidssvarende muligheder for efteruddannelse.